

اخبار

پیام رهبر معظم انقلاب به نشست افق تحول رسانه

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پیامی به نشست «افق تحول رسانه ملی» که با حضور رئیس و مدیران سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران برگزار شده است، بر نقش بی‌بدیل رسانه‌ها در پیکارهای کنونی جهان تأکید کردند. ایشان توانایی رساندن پیام و روایت واقعیت را عاملی مهم‌تر از ابزارهای نظامی در تعیین پیروزی در میدان دانسته و خواستار دقت، تلاش و ابتکار بیشتر در عرصه رسانه شدند.

متن پیام رهبر انقلاب اسلامی به شرح زیر است:

بسمه‌تعالی

جناب آقای جبلی

شما و این حضرات نقش بی‌بدیل رسانه و تبلیغ را در پیکارهای کنونی جهان- که بیش از همیشه است- می‌دانید. امروز پیروزی یک طرف را توانایی او در گرفتن و رساندن پیام و روایت او از واقعیت، رقم می‌زند؛ بسیار پیش و بیش از آنکه ابزارهای نظامی وارد میدان شوند و در آن اثر بگذارند. ما در این عرصه مهم باید دقت و تلاش و ابتکار خود را مضعاف کنیم. این پیام من به این همایش است.

سید علی خامنه‌ای

۱۴۰۳/۱۰/۱۰

رئیس جمهوری:

رفع فیلترینگ ادامه می یابد

رئیس جمهوری روز گذشته در نشستی با اعضای اتاق بازرگانی ایران، در پاسخ به دغدغه برخی از اعضای اتاق بازرگانی مبنی بر رفع موانع برای اعلان اقتصادی، از تصمیم‌گیری انجام شده برای بررسی مجدد لایحه FATF در مجمع تشخیص مصلحت نظام خبر داد. مسعود پزشکیان هم در پاسخ به دغدغه بخش خصوصی ایران، از رفع موانع موجود به کار گرفته‌اند. رئیس‌جمهوری همچنین همکاری مشترک دولت و بخش خصوصی برای رفع مشکلات اقتصادی و کاهش فشار بر مردم را ضروری خواند و از بررسی‌ها در دولت برای واگذاری شرکت‌های دولتی به صورت کامل یا سپردن مدیریت آنها به بخش خصوصی خبر داد.

پیگیری قطعی مسأله قاچاق سوخت

رئیس جمهوری دیروز در جلسه ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، زوال موجود که باعث وقوع قاچاق روزانه چند ۱۰ میلیون لیتر سوخت شده را یک فاجعه و گناه ناکارآمدی دانست و گفت: وقتی این میزان سوخت قاچاق می شود و نمی‌توانیم جلوی آن را بگیریم، مردم از ما می‌پایزند که برای مدیریت مصرف انرژی، گاز و برق صنایع را قطع کنیم؟

پزشکیان با تأکید بر اینکه باید سرچشمه‌های ایجاد این وضعیت را اصلاح کنیم، به رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز ماموریت داد ریشه‌های مشکل در هر بخش را شناسایی و برای آنها راهکارهای اجرایی طراحی کنند.

رئیس جمهوری در جلسه شورای عالی مسکن نیز خانه‌دار کردن دهک‌های اول تا سوم جامعه را اولویت دولت عنوان کرد.

همچنین در اولین جلسه شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی در دولت چهاردهم که دوشنبه گذشته برگزار شد، رئیس جمهوری حمایت ویژه از اقشار آسیب‌پذیر، رفع محرومیت از محیط، تجهیزات و شیوه‌های آموزشی و رفع تبعیض و بی‌عدالتی در دریافت خدمات بهداشتی درمانی را از دستور کارهای در حال اجرای دولت برشمرد.

رئیس جمهوری در دیدار مجمع نمایندگان استان گلستان، با اشاره به اینکه در این دولت توانستیم استاندارانی از اهل سنت یا کردها و بلوچ‌ها انتخاب کنیم، اظهار کرد: این اقدام با کمک و موافقت مقام معظم رهبری انجام شد؛ اگر ایشان کمک نمی‌کردند نمی‌توانستیم این اقدامات را به پیش ببریم. وی اضافه کرد: در رفع فیلترینگ هم که به تدریج شامل سایر سکوها نیز خواهد شد، اگر همراهی و کمک رؤسای سایر ایالت نبود نمی‌توانستیم این کار را انجام دهیم.

آیت‌الله نوری همدانی: برای رفع

مشکلات باید به دولت کمک کرد

آیت‌الله حسین نوری همدانی در دیدار تعدادی از مبلغان استان مازندران، استفاده از مدیران با تجربه و متدین و انقلابی را راه‌حل بسیاری از مشکلات کشور دانست و گفت: باید به دولت کمک کرد و شک نداریم رئیس‌جمهوری محترم نیز تلاش می‌کند مشکلات حل شود.

وزارت اطلاعات در موضوع

انتصابات طبق قانون عمل کرد

ابراهیم رضایی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در توضیح جلسه دیروز از کمیسیون با وزیر اطلاعات گفت: طبق توضیحات ارائه شده، وزارت اطلاعات در موضوع انتصابات در چهارچوب قانون عمل کرده است. در نهایت این سؤال به مدت یک ماه مراعات‌ماند تا آن‌شاءالله تعیین تکلیف شود.

وزیر اقتصاد از موافقت رهبر معظم انقلاب با بررسی دوباره FATF خبر داد

فرمان حکیمانه

گزارش

مرتضی گل‌پور

روزنامه نگار

خبر بررسی مجدد FATF در مجمع تشخیص مصلحت نظام بازتاب زیادی داشت. مبدأ خیر نشست رئیس جمهوری و اعضای اتاق بازرگانی ایران بود. اعضای اتاق بازرگانی که با جهان مرآمده بانکی دارند و اثر FATF را کاملاً عملی احساس می‌کنند، دغدغه خود را با رئیس‌جمهوری مطرح کردند. مسعود پزشکیان هم در پاسخ به دغدغه بخش خصوصی ایران، از تصمیم برای بررسی دوباره لایحه FATF در مجمع تشخیص مصلحت نظام خبر داد. اما مشخص نبود چرا قرار شد لایوح FATF باز

دیگر در مجمع تشخیص بررسی شود؟ عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد گفت: «از رئیس‌جمهوری شنیدم رهبر معظم انقلاب با طرح دوباره FATF در مجمع موافقت کرده‌اند.»

موضوعات مورد بررسی

چیست؟

دقیقاً چه چیزی قرار است در مجمع تشخیص بررسی شود؟ قبلاً مقررات و بخش دیگر لازم برای پیوستن به FATF در مجلس با مجمع تشخیص نظام تصویب شده است. حالا قرار است چه چیزی بررسی شود؟ وزیر اقتصاد گفت قرار است لایوح پارلمو و سی اف‌تی دوباره در مجمع بررسی شود. لایحه پارلمو به معاهده یا «کنوانسیون ملل متحد علیه جرایم سازمان‌یافته فراملی» مربوط است.

بین دولتی (و نه بین‌المللی با نهادی که با رأی و نظر سازمان ملل ایجاد شده باشد) گسترش یافت، کشورهای دیگری عضو شدند و ضوابط آن نیز به‌روزرسانی شد. حالا این نهاد نزدیک ۴۲ شاخص، ضابطه یا آیین‌نامه را مشخص کرده است. این ضوابط یا هر نامی که روی آنها بگذاریم، باید در کشورها تصویب و اجرایی شود. هر کشوری ملزم است این ضوابط را در نظام اقتصادی و نظام بانکی اجرا کند. اگر کشوری این ضوابط را اجرا کند، از نظر FATF جزو کشورهایی است که در حوزه مقابله با تأمین مالی تروریسم و موارد دیگر، پذیرفته می‌شود. در این صورت بانک‌های کشورهای دیگر با این کشور خاص عادی برخورد می‌کنند، زیرا می‌دانند ضوابط را رعایت می‌کند. اما اگر این کشور ضوابط را رعایت نکند، FATF به بقیه کشورها هشدار می‌دهد که فلان کشور ضوابط را رعایت نمی‌کند و نمی‌توان تأیید کرد که در زمینه مقابله با تأمین مالی تروریسم فعال است. بنابراین بانک‌های کشورهای دیگر ارتباطات خود را محدود می‌کنند. اما اگر این کشور ضوابط را رعایت نکند، FATF به بقیه کشورها هشدار می‌دهد که فلان کشور ضوابط را رعایت نمی‌کند و نمی‌توان تأیید کرد که در زمینه مقابله با تأمین مالی تروریسم فعال است. بنابراین بانک‌های کشورهای دیگر ارتباطات خود را محدود می‌کنند یا تاابع آن کشور خدمات دهند.

این کنوانسیون که در سال ۲۰۰۰ میلادی در سازمان ملل تصویب شد، سه پروتکل دارد که به قاچاق انسان، قاچاق مهاجرین و تولید غیرقانونی و قاچاق مهمات می‌پردازد. لایحه سی اف‌تی هم به پیوستن به «کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم» مربوط است. این کنوانسیون سال ۱۹۹۹ در هدف مقابله با تأمین مالی تروریسم در سازمان ملل تصویب شد.

FATF چیست و چه می‌کند؟

FATF یا «گروه ویژه اقدام مالی» یک نهاد بین‌دولتی است که سال ۱۹۸۹ با ابتکار هفت کشور و با هدف مقابله با تأمین مالی تروریسم و پولشویی از طریق جابک‌سازی فعالیت بانک‌های کشورهای عضو ایجاد شد. فعالیت‌های این نهاد

را انجام ندهد، در FATF به مشکل برمی‌خورد. یک علت اینکه اقدامات هر کشور «همه‌یا هیچ» است، به شیوه تصمیم‌گیری در FATF مربوط است. در FATF هیچ کشوری، نه امریکا و روسیه و نه چین جایگاه ویژه ندارد. همه کشورها فقط یک رأی دارند و رأی هم اجماعی است. برای یک موضوع باید اکثریت قریب به اتفاق کشورها رأی مثبت بدهند. ضمن اینکه یک کشور نمی‌تواند براساس مسائل سیاسی رأی بدهد. در FATF رأی‌گیری این‌طوری است که یک کشور در مجمع حاضر شده و اقدامات عملی خود را شرح می‌دهد. وقتی یک کار انجام شده باشد، رأی مثبت می‌گیرد و به سراغ گام بعدی می‌روند. وقتی همه چیز براساس FATF و کارهایی که در کشور باید انجام شود هم تماماً کارشناسی است. اما عجیب اینکه FATF در ایران یک موضوع کاملاً سیاسی شده است. به گفته کارشناسان FATF، ایران تنها کشور جهان است که FATF در آن سیاسی شده و در هیچ کشور دیگری این موضوع به تئریک رسانه‌ها تبدیل نشده است. چرا در ایران برعکس شد و FATF کاملاً سیاسی شد؟ زیرا رقابت گروه‌ها و جریان‌های سیاسی در ایران شدید است و برای خواباندن مچ حریف، هر چیزی را به دعوی سیاسی تبدیل می‌کنند. درباره FATF، پیوستن ایران به این نهاد در دولت اصول‌گرای احمدی‌نژاد آغاز شد و هیچ‌کس مخالف نبود. لازم هم نبود که بحث فنی عمومی شود. اما در دولت

چرا FATF در ایران به مشکل خورد؟

تصمیمات در FATF صرفاً کارشناسی است و نه سیاسی؛ خود FATF و کارهایی که در کشور باید انجام شود هم تماماً کارشناسی است. اما عجیب اینکه FATF در ایران یک موضوع کاملاً سیاسی شده است. به گفته کارشناسان FATF، ایران تنها کشور جهان است که FATF در آن سیاسی شده و در هیچ کشور دیگری این موضوع به تئریک رسانه‌ها تبدیل نشده است. چرا در ایران برعکس شد و FATF کاملاً سیاسی شد؟ زیرا رقابت گروه‌ها و جریان‌های سیاسی در ایران شدید است و برای خواباندن مچ حریف، هر چیزی را به دعوی سیاسی تبدیل می‌کنند. درباره FATF، پیوستن ایران به این نهاد در دولت اصول‌گرای احمدی‌نژاد آغاز شد و هیچ‌کس مخالف نبود. لازم هم نبود که بحث فنی عمومی شود. اما در دولت

دسترسی به خدمات مالی جهانی بدون FATF ممکن نیست

شود با وجود فضای کسب‌وکار نامناسب در ایران و مخاطرات اقتصاد کلان ناشی از سیاست‌های پولی و ارزی کشور، همچنان علاقه‌مند به کار کردن با فعالان اقتصادی ایرانی باشد و فرض کنیم این علاقه چنان شدید باشد که فرد مذکور فرصی آماده باشد مخاطرات ناشی از تحریم‌ها و احتمال تشدید آنها را به جان بخرد، باید به تعبیر عزیزان نسل Z به عنوان «غول مرحله آخر» با این معضل مواجه شود که ارائه‌دهندگان خدمات پرداخت و تسویه بین‌المللی، حتی اگر تحریم‌های امریکا را نادیده بگیرند، بابت حضور ایران در لیست سیاه FATF، محدودیت‌های بسیار شدیدی برای ارائه خدمات به ایرانیان و به طریق اولی برای کار کردن با نهادهای مالی ایرانی دارند. موضوع خروج از لیست سیاه FATF الیه، محدودیت‌های بسیار شدیدی برای ارائه خدمات به ایرانیان و به طریق اولی برای کار کردن با نهادهای مالی ایرانی دارند.

موضوع حقیقتاً مفید است. خلاصه مطلب درباره FATF و تأثیر آن بر تجارت خارجی ایران، این است که اگر احیاناً کسی پیدا

موضوع پیوستن یا نبودن به FATF که البته در مورد جزئیات دقت و اعتبار این تعبیر می‌توان و باید بحث کرد، تقریباً شبیه هر تصمیم مهم و حساسی که باید برای مدیریت و مواجهه کشور با بحران‌ها گرفته شود، تبدیل به بحث درازدامن دل‌آزاری شده است که تظاهر به درگیری مخالفان FATF، محدودیت‌های بسیار شدیدی در آن حاصلی جز اتلاف وقت ندارد. اما روشن کردن ماهیت آن از جهت تعیین تکلیف ملت و حاکمیت حقیقتاً مفید است.

حسین صلاح‌ورزی رئیس سابق اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

در آن حاصلی جز اتلاف وقت ندارد. اما روشن کردن ماهیت آن از جهت تعیین تکلیف ملت و حاکمیت حقیقتاً مفید است. خلاصه مطلب درباره FATF و تأثیر آن بر تجارت خارجی ایران، این است که اگر احیاناً کسی پیدا

اطلاعاتی) در مبارزه با تأمین مالی تروریسم و تکمیل اجرای توصیه‌های FATF در مورد تمهیدات ساختاری مبارزه با پولشویی در نظام بانکی کشور است. این البته شرط لازم است و شرط کافی نیست. در نهایت خروج از لیست سیاه، نه حسب یک تشریع متعین مبنی بر انطباق شکلی وضعیت نظام بانکی و حقوقی کشور با مجموعه‌ای از شروط، بلکه براساس پذیرش ایران به عنوان کشوری با «رویکرد همکارانه» در مبارزه جهانی با پولشویی و مبارزه با تأمین مالی تروریسم، از سوی «اعضای گروه اقدام مشترک» است.

اما چرا پذیرفته شدن در FATF به عنوان کشوری با رویکرد همکارانه مهم است؟ به طور خلاصه به این دلیل که عدم دسترسی به خدمات نهادهای مالی بین‌المللی، صرفاً بافت با ایران مرادوات مالی و بانکی داشته باشد. ایجاب می‌کند که سراغ بازارهای دیگری همچون

بلکه مکانیزم‌های مالی در جهان مدرن، در چهارچوب رویکرد فرآیندی به تضامن، با مکانیزم‌های تضمینی درهم‌آمیخته شده‌اند و استفاده از خدماتی مانند بازرسی فنی، حمل و نبارداری و بیمه نیز بدون دسترسی به نهادهای مالی بین‌المللی امکان‌پذیر نیست. تجربه‌هایی شبیه تعریف خط اعتباری مبتنی بر وجوه ناشی از صادرات نفت ایران به چین یا تلاش برای اتصال شبکه پرداخت و تسویه کشور به شبکه مبر (شبکه پرداخت و تسویه روسیه) نشان داده است که بدون حضور نهادهای مالی بین‌المللی در معاملات فعالان اقتصادی کشور با اهالی کشورهای (به‌اصطلاح) همسو، در این تعاملات نیز چاره‌ای جز آنکه با رویکردهای ابتدایی، مانند نهارت، وجود ندارد و عاقبت آن معاوضه ثروت‌های بین‌نسلی مردم ایران با خدمات و کالاهای نامرتبوع به صورت اجباری است. ماجرا بسیار ساده و در عین حال بسیار عمیق

است. بازیگران عرصه اقتصاد و سیاست بین‌الملل، نظام مالی ایران را به عنوان یک «وضعیت نرمال» به رسمیت نمی‌شناسند. می‌توان راجع به حق و باطل این رویکرد سال‌ها به اطناب سخن راند و حتی می‌توان کوشید با استناد به فلان یادداشت تهاجمی به متدوراس یا مشارکت در ساخت بهمان نیروگاه در آنتویپی، اصل این ادعا را زیر سؤال برد. اما در عالم واقع فعالان اقتصادی ایرانی، حتی وقتی دیگر در ایران کار نمی‌کنند، هزینه ریسک سیاسی ناشی از این وضعیت را خیلی واضح در صورت سود و زیان خود می‌بینند. این مسئولان هستند که در شرایط واقعاً سخت و حساس کنونی، یکبار برای همیشه تصمیم بگیرند آیا می‌خواهند در این مسیر ادامه دهند و پاسخوگی مردم در برابر هزینه‌ای باشند که به کشور و مردم تحمیل شده، یا می‌خواهند به حکم «عقل سلیم» گردن نهند.

رقابت نابرابر تجار ایرانی

با تجار جهان

بانک‌های جهان به چند گروه تقسیم می‌شوند که تنها یک دسته از آنها با FATF همکاری ندارند. این میان، گروهی از بانک‌های بین‌المللی، دولتی بوده و کشورهای که دولت‌های آنها تحت تأثیر سیاست‌های امریکا قرار دارند، قطعاً اجازه نخواهند یافت با ایران مرادوات مالی و بانکی داشته باشند. بسیاری از بانک‌های دیگر هم در بخش خصوصی فعالیت دارند که با امریکا و شرکت‌های بزرگ اساساً تبادلات مالی و بانکی ندارند. اما منافع آنها ایجاب می‌کند که سراغ بازارهای دیگری همچون ایران بروند.

بنابراین اگر مشکلات پیوستن ایران به نهاد بین‌المللی FATF را حل کنیم، می‌توانیم بسیاری از مبادلات بانکی را با همین بانک‌های خصوصی انجام دهیم. زیرا آنها خود را ملزم به رعایت ضوابط و قوانین سیستم مالی و پولی دنیا می‌دانند. به تعبیری دیگر، تا زمانی که سازگاری مالی ایران از طریق پیوستن به FATF به پیش نرود و قواعد بین‌المللی را نپذیریم، حتی قادر نخواهیم بود با بانک‌های خصوصی دنیا مرآمده داشته باشیم. متأسفانه سال‌هاست که به دلیل قطع کانال‌های ارتباطی بین‌المللی، خود را از نظام بانکی دنیا محروم کرده ایم. با وجود چنین شرایطی تجار ایرانی نیز در یک شرایط برابر با تجار دیگر کشورها قرار نگرفته و این امر مرادوات آنان با دیگر کشورها را نیز تحت تأثیر قرار داده است. اگر هم مبادله‌ای انجام می‌شود، قطعاً هزینه آن بر ایرانی و تجار ایرانی تحمیل خواهد شد. یک تاجر ایرانی تلاش می‌کند با حداقل تقدینگی، مشکلات موجود در سر راه مبادلات را حل کند. اما قادر نیست از منابع و تسهیلات نظام بانکی جهانی استفاده کند. بنابراین مجبور می‌شود به سراغ مرادات قرون وسطایی مانند تهاژت برود یا اینکه بر اساس اعتماد مبادله انجام دهد. بنابراین با پیوستن احتمالی ایران به FATF می‌توانیم بخشی از هزینه‌های مبادلاتی را که طی این مدت بشدت افزایش پیدا کرده بود کاهش داده و یک گام مهم در اقتصاد بین‌المللی برداریم.

سید حمید حسینی کارآفرین و فعال اقتصادی

یادداشت

رنج‌های دانشجویان ایرانی در غیاب FATF

نه تنها در چین، بلکه بیشتر کشورهایایی که به غیر از بانک‌های محلی خود با بانک‌های جهانی مرآمده دارند، تحت مقررات بین‌المللی قرار دارند و خدمت مالی برای ایرانی‌ها چه حقیقی و چه حقوقی را محدود کرده‌اند. یک ایرانی که در چین به غیر از یک بانک محلی که به صورت محدود به ایرانیان آن هم به‌صورت یوان (واحد پول چین) خدمات مالی ارائه می‌دهد، نمی‌تواند از بانک‌های دیگر استفاده کند و حتی نمی‌تواند ارزی را تبدیل کند. به بیان ساده‌تر، یک گردشگر ایرانی وقتی وارد چین می‌شود، نمی‌تواند پول خود یا حتی دلار را به یوان محلی تبدیل کند. این امر تنها مختص به اشخاص حقیقی نیست، درباره شرکت‌های ایرانی نیز با چنین وضعیتی روبه‌رو هستیم. سرمایه‌هر شرکت ایرانی که محرز شود کالا یا کالاهایی را به سمت ایران ارسال یا از ایران دریافت کرده، در بانک‌های چین مسدود می‌شود.

دانشجویان ایرانی هم از مشکلات و آسیب‌های عدم پیوستن کشورمان به FATF بی‌نصیب نیستند. در یکی از دانشگاه‌های کشور چین در شهر ژاژن جو، دو تا سه هزار دانشجوی ایرانی تحصیل می‌کنند. آنان نیازمند خدمات مالی هستند، اما هیچ بانکی این خدمات را به آنان ارائه نمی‌دهد. در دانشگاه‌های چین، اساتید ایرانی هم حضور دارند و آنان نیز حتی نمی‌توانند حقوق ماهیانه خود را دریافت کنند چون کارت بانکی ندارند. دانشجویان بورسیه هم با چنین معضلی روبه‌رو هستند. حتی زمانی که اعتبار پاسپورت ایرانی‌ها تمام می‌شود و مجبور می‌شوند برای استمرار حساب بانکی به بانک‌ها مراجعه کنند، همان‌اندکنک بانک‌ها نیز می‌گویند، ایرانی هستی؟ یا حسابت را ببند. این چند نمونه از مشکلاتی است که به دلیل عدم پیوستن به FATF، با آن روبه‌رو هستیم.

حسین خلی فعال فرهنگی در کشور چین

یادداشت